

Historias diminutas

En *Historias de una ola* los pequeños lectores descubren los diferentes tipos de olas que viven en el mar a través de una pequeña ola que se encarga de presentar a sus amigas: la ola del viento, la ola de la luna y la ola de la grieta.

Historias de una ola es el título del primer volumen que Ellago Ediciones ha publicado el pasado mes de octubre,

dentro de la Colección «Historias diminutas», una serie de diez libros que tienen como objetivo el aprendizaje de la lectura de niños y niñas de 3 a 6 años. Sus autoras, Begoña González Minguillón y Anke Blaue, siguiendo la filosofía de la colección, «pequeños libros con alma para niños y niñas que sienten deseos de aprender a leer», han confeccionado un texto y unas ilustraciones poco comunes respecto a lo que nos tienen acostumbrados los libros dirigidos a los lectores más jóvenes.

En *Historias de una ola* descubrimos los diferentes tipos de olas que viven en el mar a través de una pequeña ola que se encarga de presentar a sus amigas: la ola del viento, la ola de la luna y la ola de la grieta.

Su lectura no deja indiferente, tal vez sea por la mezcla de sensibilidad y sencillez de cada uno de los fragmentos escritos en letra mayúscula: «Yo soy una ola pequeña / hago una espuma muy blanca al romper / hago mucho ruido para lo pequeña que soy». Begoña González Minguillón ha sido la creadora del texto. Madrileña de nacimiento y residente en Barcelona, es educadora e investigadora de nuevas metodologías de la educación. En las escuelas convencionales no encontró su sitio, explica la

---

HISTORIA DE UNA OLA
 BEGOÑA GONZÁLEZ MINGUILLÓN
 IL·LUSTRACIONS D'ANKE BLAUE
 COL·LECCIÓ «HISTORIAS DIMINUTAS»
 44 PÀGINES
 ELLAGO EDICIONES, CASTELLÓ, 2006

---

autora y es por eso que, junto a «su deseo de curiosearlo todo y el afán juvenil de cambiar el mundo», se dedicó a la

educación. Cofundó «una escuela rara», en palabras de González Minguillón, integrada en la *Xarxa d'Educació lliure (Xell)*: «en ella los niños y niñas pueden hacer y deshacer, encantarse y desencantarse, reír y llorar... a su propio ritmo. Para ellas y ellos surgió la idea de estas historias diminutas».

La trayectoria de Anke Blaue, de origen alemán, pasa por la escultura, donde trabaja el barro, la madera y la piedra, hasta llegar a la pintura, que coincide con su etapa en Barcelona. En sus distintas investigaciones, va sustituyendo la materia prima y pasa de los viejos materiales al lino y a papeles de seda o papeles gruesos hechos a mano. Su obras expuestas en varias ocasiones en Barcelona, son una propuesta entre composición formal y color.

Las ilustraciones que Anke Blaue realiza en el libro continúan siendo un experimento visual de colores y formas; ilustraciones de una aparente sencillez, donde predominan los colores, los azules. Cada una de ellas nos transmite «los estados de ánimo» de la mar: desde el calmado vaivén de la ola pequeña a la terrible violencia de la ola de la grieta.

Nieves Avilés

Poètica Anna

L'editorial Tàndem aposta pel risc en un dels seus últims llibres. *Anna, la sargantana* ens recorda que els versos i les rimes són, sens dubte, una de les millors formes d'apropar els xiquets a la lectura. La poesia infantil i les divertides i vives il·lustracions d'Irene Blasco desenvolupen una història sobre la identitat personal molt divertida i entretinguda.

ANNA, LA SARGANTANA

IRENE BLASCO GRAU

IL·LUSTRACIONS D'IRENE BLASCO GRAU

---

32 PÀGINES

TÀNDEM EDICIONS, VALÈNCIA, 2006

La poesia ha estat normalment un dels gèneres literaris considerats com a «difícil», desbancada massa sovint per la novel·la i la narració breu. Els seus lectors però, sabem que un llibre de poemes pot transmetre tantes històries, aventures i conflictes com la millor de les novel·les. Si parlem de poesia per a xiquets, la cosa es complica una mica més, ja que no són massa els que consideren el gènere apte per als menuts. Ben al contrari, la poesia infantil és capaç de despertar en els infants algunes de les actituds necessàries per aprendre a estimar el llenguatge, que adopta una utilitat que va molt més enllà de la senzillament comunicativa. Versos senzills, sonoritat i musicalitat són ingredients bàsics per a la poesia infantil que, d'aquesta manera, pot arribar a ser una eina fonamental en l'ensenyament de llengües i d'altres disciplines que es podran tractar de manera transversal gràcies al gènere poètic.

La poesia, com si d'un joc es tractara, aconsegueix captar l'atenció dels lectors menuts i es converteix en el territori literari idoni perquè un xiquet s'aficione a llegir. *Anna, la sargantana* n'és una bona mostra. La història d'una sargantana mig boja que no acaba de tindre clara la seua pròpia identitat i que necessita tots els seus amics animals per a, finalment, descobrir que no és —com ella pensa al llarg de tot el llibre— un camaleó com el seu oncle Ramon, és

el fil argumental del llibre, escrit i il·lustrat per l'autora, Irene Blasco Grau, que va adreçat a xiquets de totes les edats —també per a aquells que encara no dominen la lectura; les il·lustracions captaran la seua atenció.

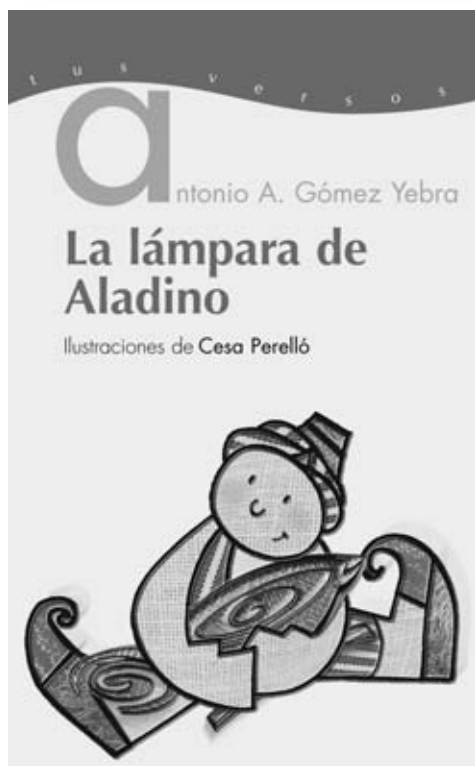
Anna viu tot tipus d'aventures —també creu ser una tortuga— fins que el lleó, la zebra, l'estruc, la girafa, i el rinoceront aconsegueixen un espill perquè, en veure-s'hi reflectida, descobreixca la seua veritadera identitat i deixa de creure's el que no és. Final feliç, doncs, per a la història d'*Anna, la sargantana*. Els textos estan molt ben aconseguits i les rimes fan que molts siguen fins i tot fàcils de memoritzar. Es tracta de versos amb rimes senzilles i sonores, molt elementals, que capten l'atenció per la seua musicalitat.

El format del llibre, apaïsat, li dona un aspecte molt original i, juntament amb les il·lustracions —amb colors vius i fàcils de relacionar amb els textos—, adquireix un aspecte atractiu per als xiquets. Gràcies a la poesia, el llibre crea un eix transversal que pot educar la sensibilitat artística, treballar la lectura entesa com a comunicació de sentiments, idees i sensibilitat, reconèixer el gènere poètic i, fins i tot, pot donar peu perquè els xiquets escriguen les seues pròpies produccions poètiques —algun vers o, tal vegada, una xicoteta rima.

Sònia Martínez Icardo

La aventura de la palabra

Con la colección «Tus Versos», la Editorial Brosquil abre camino a una novedad editorial tan necesaria dentro de la literatura para niños como es la poesía dedicada al mundo infantil y juvenil. Arriesgado esfuerzo que merece el aplauso y la consideración de quienes trabajan desafiadamente con el fin dar a la poesía el lugar que sin duda se merece.

LA LÁMPARA DE ALADINO

ANTONIO A. GÓMEZ YEBRA

IL·LUSTRACIONS DE CESA PERELLÓ

COL·LECCIÓ «TUS VERSOS», 2

48 PÁGINAS

EDITORIAL BROSQUIL, VALÈNCIA, 2006

TUDO ES SOÑAR

ANTONIO GARCÍA TEJJEIRO

IL·LUSTRACIONS DE CARLES SALVADOR

COL·LECCIÓ «TUS VERSOS», 3

48 PÁGINAS

EDITORIAL BROSQUIL, VALÈNCIA, 2006

Rescatar la literatura de épocas antiguas, adaptándola a los lectores infantiles y juveniles de nuestros días con el objetivo de familiarizar a los más pequeños con los textos clásicos, es un acierto y casi una obligación para todos aquellos escritores y editores que se dedican a la literatura infantil. Antonio A. Gómez Yebra, extremeño de nacimiento, afincado en Málaga donde trabaja como profesor universitario y escribe una cálida literatura, es el autor del libro que lleva por título *La lámpara de Aladino*. Al adentrarnos en este poemario vemos que el escritor presenta una singular manera de acercarse al cuento de *Aladino*. Aparentemente sólo el título vincula al autor con el milenario Aladino y sus aventuras. Gómez Yebra no ha intentado, al menos en este caso, adaptar un cuento de la literatura clásica a la mentalidad de un niño de nuestra época, sino que, utilizando el simbolismo de *Aladino y su lámpara*, el autor, como si de un auténtico genio se tratara, hace desfilar ante nuestros ojos todo lo que de maravilloso se puede encontrar en el fondo de una lámpara tan especial. Así, ante la mirada del lector y a través de los 34 poemas que componen el libro, aparecen los secretos más íntimos del mago, como son por ejemplo la campana del dindón, el enorme hipopótamo de ojos miopes, o el borriquillo del *Platero* de Juan Ramón, elementos que cobran vida propia a través de las ilustraciones de Cesa Perelló. El autor juega en todo momento con las palabras, e inventa un lenguaje singular que ofrece al niño-lector para sus juegos. Tal vez este lenguaje de –sílabas al revés– ayudaran a los más pequeños a caminar por

un mundo infantil del que, desgraciadamente, apenas si nos acordamos.

El número 3 de la colección lleva por título *Todo es soñar*, su autor es Antonio García Teijeiro. Su amplia experiencia en el campo de la pedagogía y ser especialista en literatura infantil son sin duda sus avales a la hora de considerar su extensa obra.

García Teijeiro irrumpe en el mundo de los sueños infantiles, enseñando que todo es factible de ser soñado, tanto lo real como lo imaginario, ya que los sueños son, en manos del autor, una realidad que entrega a manos llenas a los niños lectores.

¿Es posible que desde el sueño veamos la vida de manera diferente? García Teijeiro, utilizando un fantástico lenguaje lírico, se dirige a sus lectores para hacerles caer en la cuenta de que en realidad todo se puede soñar, pero también que todo se puede poetizar, bien desde «la lluvia que abraza jardines y flores», bien desde el hecho de contar un cuento.

El autor juega con las ilusiones del niño, logrando estimular su imaginación. Es a partir de entonces cuando el niño navega por el camino de los sueños, tanto si está dormido o en vigilia.

Una serie de 25 poemas, ilustrados por el valenciano Carles Salvador, llevan sin duda al lector infantil a descubrir otras formas de lectura literaria.

Sólo resta por decir que, al considerar las obras presentadas, observamos a dos escritores que mantienen puntos de vista diferentes para tratar un solo tema: la Poesía.

M^o Teresa Espasa

La vida cotidiana com a inici de la lectura

Cuidem el Jardí i *Tornem a classe* són dues propostes de l'editorial ECIR adreçades al públic infantil, entre quatre i cinc anys. Una aventura bastida per a donar els primers passos en la lectura amb fets de la vida quotidiana.

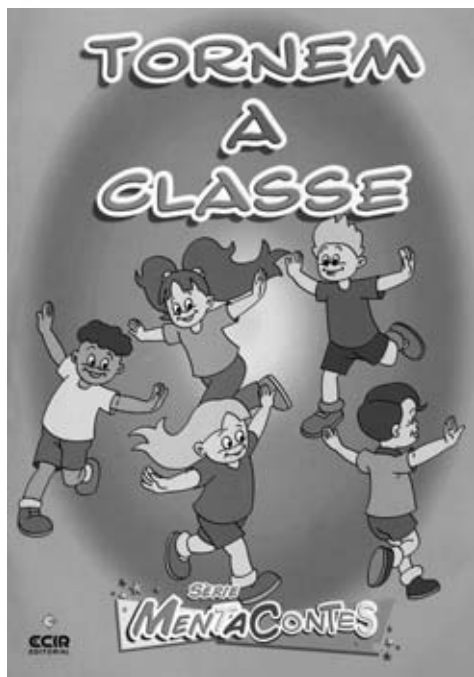
CUIDEM EL JARDÍ

AA.DD

COL·LECCIÓ «MENTACUENTOS/MENTACONTES»

18 PÀGINES

EDITORIAL ECIR, PATERNA, 2006

TORNEM A CLASSE

AA.DD

COL·LECCIÓ «MENTACUENTOS/MENTACONTES»

18 PÀGINES

EDITORIAL ECIR, PATERNA, 2006

Viure, veure i sentir són fets quotidians per a totes les persones. Dur-les a la pràctica amb un llibre davant és un moment que un dia o un altre sempre acaba arribant als infants. Ecir presenta en la seua sèrie «Mentacontes» unes propostes adreçades al públic entre quatre o cinc anys que responen a aquest objectiu.

«Viure» perquè tant en *Tornem a classe* com en *Cuidem el jardí* el jove lector o la jove lectora trobarà una anècdota quotidiana dels seus primers anys de vida. D'una banda fer un hort escolar amb tot el que això comporta: sembrar, regar i veure créixer les plantes. D'altra banda, tornar a classe, retrobar-se amb els companys del curs amb els quals compartirà un any d'experiències...

«Veure» perquè les imatges transporten emocions. Els llibres que hom troba a les seues mans són una proposta gràfica en si, una publicació que sense text condueix directament a la comprensió de l'argument. L'alegria, els pensaments, els records o l'estima són sensacions transmeses pels personatges i envaeixen la mirada amb una senzilla pinzellada. Es tracta de dues obres en què la imatge té un paper predominant sobre el text, com a estímul per als primers passos en la lectura. El color, un disseny acurat i la tria de plànols curts i mitjans en els dibuixos, sobretot els retrats, estimulen la percepció de les sensacions que experimenten els protagonistes.

I el tercer pilar de les dues obres, *Tornem a classe* i *Cuidem el Jardí*, és «Sentir». La conjunció d'imatges i text, de viure i veure, atrapa el jove lector en una espiral de records d'allò que ell mateix està fent tots els dies en la seua escola. Uns pensaments que l'ajuden a segellar i interrelacionar el que veu i el que viu. Objectiu de les primeres lectures complit. Sense cultura visual del món, l'infant poc podria comprendre amb unes altres temàtiques.

La gran expressivitat dels protagonistes de les dues obres es produeix mitjançant l'obertura exagerada d'algunes parts del cos com ara ulls, llavis i boca, mentre que les mans dibuixen molt clarament els pensaments.

Com a complement d'aquesta expressivitat, la presència dels pares i els germans, o de xiquets i de xiquetes de diferents procedències geogràfiques completa el contingut. Pel que respecta al llenguatge emprat, s'acosta al vocabulari i lèxic que un infant de quatre o cinc anys pot conèixer i comprendre, amb una estructura gramatical molt senzilla formada per frases curtes i en què predomina la construcció «subjecte més verb i complements».

Les dues obres de l'editorial Ecir són una aposta per a acostar, tant en castellà com en valencià, els més joves a la lectura, per introduir-los en un món apassionant que al llarg de la seua vida els anirà oferint noves i variades possibilitats.

Agustí Hernández Dolz

Mozart per a joves

Tàndem juga fort i comença aquesta nova col·lecció de biografies de compositors amb l'incommensurable *Mozart*, en un volum destinat a atraure els joves cap al món de la música culta. La col·lecció rep el nom d'«Estimat Compositor».

MOZART

SUSANA RAMÍREZ

IL·LUSTRACIONS D'ALICIA MERELO

COL·LECCIÓ «ESTIMAT COMPOSITOR», I

---

36 PÀGINES

TANDEM EDICIONS, VALÈNCIA, 2006

La música culta, que, en el cas de Mozart ben bé podem anomenar clàssica, perquè sí que es correspon amb el període esteticomusical, és difícil de fer encabir entre les aficions dels més menuts. Difícil, evidentment, si ens limitem a citar noms i a fer llistes d'obres i de gèneres. En canvi, acostar el jovent a la música per mitjà de la música és una tasca agraïda i imaginativa. Això és el que prova de fer Tàndem amb la nova col·lecció que enceta aquest volum sobre la biografia de Mozart anomenat així: *Mozart*. Al llarg del llibre hi trobem, novel·lada, la biografia del compositor, l'explicació d'algunes de les obres més significatives i un munt de dibuixos que ajuden el lector a traslladar-se mentalment al segle XVIII i al món oníric de l'òpera *La flauta màgica*. Hi ha, a més, un petit vocabulari i una aproximació històrica al context en què Wolfgang (que és com l'anomenen sovint, per tal de donar-li una proximitat més gran al lector) va compondre les seues obres.

Es tracta d'un volum senzill, vistós, que necessita, però, una gran complicitat per part de l'adult que ofereix el llibre al xiquet o a la xiqueta, perquè moltes de les referències musicals són més ben aprofitades si hi ha un exercici d'audició paral·lela al de llegir el llibre i

contemplant-ne les il·lustracions. És a dir, que, per tal de fer aquest volum veritablement significatiu per al xiquet, caldrà cercar el material corresponent també a la fonoteca de casa (això sí: per poc que tinguem algun disc compacte de l'anomenada «música clàssica», segur que no ens hi faltará alguna obra de Mozart).

Si fóra lícit demanar, i tenint en compte que no tots els compositors i les composidores de la col·lecció seran tan mundialment coneguts i reproduïts com Mozart, demanariem als de Tàndem que afegiren a cada volum un disc compacte amb algunes pistes sobre les composicions que s'hi esmenten. Hi ha, a més, composidores i compositors valencians dels quals cal ser veritables experts per trobar-ne gravacions. Estaria bé poder gaudir-ne en una versió amena i poc ortodoxa, com la que proposa Tàndem.

Mentre esperem, doncs, aquests nous volums, vos proposem una lectura atenta i, sobretot, activa, d'una nova visió de Wolfgang Amadeus Mozart i de les seues aventures vitals i musicals, contades per un dels seus personatges d'òpera més coneguts.

Maite Insa

La construcción de un cuerpo humano

Toda vez que el cuerpo humano dispone de todas sus piezas y mecanismos para funcionar, su construcción, sin embargo, no finaliza nunca: las ideas, los valores se añaden día a día. Suministrar los mejores es ardua tarea. Buscar el sistema de tal suministro, parece que también.

XIQUETS DE TOT EL MÓN

VICENTE MUÑOZ PUELLES

IL·LUSTRACIONS DE MARIA ESPLUGA

COL·LECCIÓ «CARTERA DE VALORES», 3

30 PÀGINES

EDICIONS BROMERA, VALÈNCIA, 2006

En su discurso de agradecimiento por la concesión del premio Príncipe de Asturias de las Letras, el escritor norteamericano Paul Auster reflexionaba entorno al sentido del arte y su utilidad: «¿Qué sentido tiene el arte, y en particular el arte de narrar, en lo que llamamos mundo real? Ninguno que se me ocurra; al menos desde el punto de vista práctico. (...) Hay quien cree que una apreciación entusiasta del arte puede hacernos realmente mejores: más justos, más decentes, más sensibles, más comprensivos. Y quizá sea cierto; en algunos casos, raros y aislados». Pero unas líneas más abajo, Auster reconoce el beneficio que reporta a los niños el, por ejemplo, leer o escuchar cuentos, a veces crueles y violentos, que favorecen un encuentro con sus propios miedos y angustias interiores. De casi cualquier obra literaria podemos extraer experiencias, positivas o negativas, que nos ayudan a construir-

nos como personas. Libros que, surgiendo desde el puro compromiso con la creación, no por ello están exentos de valores. Pero quizá, en este enconado utilitarismo que le buscamos a la literatura infantil y juvenil radique el que, en muchas ocasiones, ésta huele a chamusquina y sea un argumento poderoso para aquellos que la intentan ignorar, hacer invisible, o que la rechacen directamente, no considerándola literatura y cometiendo con ello una gravísima injusticia, pues la literatura infantil y juvenil está conformada por obras maravillosas, infraconocidas.

Xiquets de tot el món de Vicente Muñoz Puelles es una historia sencilla, puesta a disposición de un fin didáctico, que narra el primer día de colegio de Vicent y Tutune. Un día nefasto para la mayoría: durante unas horas dejarán de estar al amparo de sus padres y pasarán a ser uno más del grupo. Un camino necesario hacia la socialización. Como ellos, otros niños y niñas vivirán la misma experiencia. Lo que distingue a Vicent, un niño de la actual generación, de los de anteriores generaciones, es que sus compañeros de colegio tienen diferentes orígenes culturales. Una multiculturalidad que se convierte en un valor enriquecedor, un «valor añadido», usando ter-

minología económica, en la construcción de su personalidad.

Las ilustraciones de Maria Espluga, potentes en el uso del color y los encuadres (la más emotiva puede que sea la que abarca las páginas 8 y 9, donde se ven, «a vista de pájaro» a un Vicent y a una Tutune más pequeños y desolados aún si cabe) son, quizá, la apuesta más interesante.

Xiquets de tot el món forma parte de una nueva colección de diez títulos, «Cartera de valores», d'Edicions Bromera, cuya característica común es que los argumentos de los mismos hacen referencia a valores para una educación para la convivencia y a que sus autores son de gran prestigio dentro de la LIJ: cinco de ellos son Premios Nacionales de Literatura Infantil y Juvenil. Pero, posiblemente, lo más destacado de la misma sea la calidad de algunos de sus ilustradores.

Ana Isabel Caro

Entretindre's a taula

Els infants a la cuina sense foc ni farina és un llibre adreçat al públic infantil que vol anar acostat els infants a la lectura en valencià. Una proposta d'animació lectora que, amb receptes de cuina o jocs de llengua, enceta el camí cap als llibres, però també cap als gustos, colors o sensacions.

ELS INFANTILS A LA CUINA SENSE FOC NI FARINA

TEXT I IL·LUSTRACIONS DELS ALUMNES D'INFANTIL
DEL C.P. EL PERELLÓ

COL·LECCIÓ «BRESSOL DE LLETRES»

32 PÀGINES

EDICIONS 96, CARCAIXENT, 2006

Els infantils a la cuina sense foc ni farina és un llibre d'Edicions 96 concebut per al públic infantil. El text i les il·lustracions corresponen a l'alumnat del Cicle d'Educació Infantil del Col·legi Públic El Perelló. Amb el pretext de les receptes, l'objectiu de la publicació és que els més menuts vagen trobant la lectura com un fet habitual. El mètode: fer-ho amb una proposta entretinguda i sana.

El treball, coordinat per Asun Martínez Guillot, està estructurat en dos grans blocs. D'una banda, un seguit de senzilles receptes sense farina ni foc, com el títol diu, i elaborades per una classe d'educació infantil; i de l'altra, diversos jocs de llengua com ara sopes de lletres, endevinalles, jocs de trobar les diferències i laberints...

En les primeres fases d'aprenentatge, la imatge i el color hi tenen un paper fonamental. Per això, unes altres de les ferramentes emprades per introduir els infants en la lectura és acolorir i reconèixer dibuixos, unir punts, fer encreuats, esbrinar les vocals o veure les diferències.

Fotografia i dibuix s'alternen per descobrir-nos les obres de cadascun dels autors de les receptes, els alumnes del Perelló. Així, podem aprendre a elaborar batut de plàtan, estreles de mar, natilles de xocolata, gelats de taronja o polseres de pinya, entre altres re-

ceptes ben saboroses. Per fer-les, només caldrà, «un quilo de voluntat, dos cullerades d'il·lusió i una tassa d'atenció», diu Asun Martínez Guillot.

Tot plegat, la proposta que ens presenta Edicions 96 ens apropa al món visual i emocional dels menuts, a sensacions com l'alegria, el riure, el plor o la «cuina». La referència a alguns dels objectes de la vida quotidiana dels menuts (plats, gots, forquetes i culleres) reforcen la interrelació entre ensenyament i aprenentatge actiu (treballar en equip, aprendre hàbits higiènics com rentar-se les mans, distingir els colors o els elements dels plats, etc.).

La presència de menuts en les imatges del llibre acosta a uns altres menuts el fet de llegir, tot i que, com diu l'autora, els xiquets i les xiquetes seran més lectors i lectores com més ho siguin els seus pares i mares.

L'obra, per anar adreçada a menuts en educació infantil, potser hauria de presentar un menor percentatge de text i una imatge més contundent o una lletra més gran. No obstant, el recurs emprat, la cuina i els atifells per menjar i beure, les parts del cos o els colors, són un referent molt proper i vàlid per a l'edat en què es troben els menors als quals va adreçat el llibre.

Agustí Hernández Dolz

Una història diferent de pirates

Un relat atípic de pirates, on no tot és allò que pareix: bucaneres sense un cèntim, una princesa segrestada, un polp gegant, una illa amb fantasmes; i com no podia faltar un tresor, molt especial, són alguns dels ingredients d'aquesta disbaratada, però divertida història.

EL TESORO DE CASIMIRO EL FEO

CARMEN GIL

IL·LUSTRACIONS D'HORACIO ELENA

COL·LECCIÓ «CALCETÍN», 23

128 PÀGINES

ALGAR EDITORIAL, ALZIRA, 2006

L'extens currículum de Carmen Gil (Cadis, 1962) amb més quaranta llibres publicats i més de vint anys dedicats a escriure per als més menuts, avalen la seua trajectòria. Després de títols com *¡Cuánto cuento!* o *El marciano Marcial*, ara ens arriba el seu darrer conte de pirates no gaire convencionals: un jove capità, la seua àvia Apolonia i el grumet Chinchorro.

Però per damunt de la trama (totalment previsible), hem de destacar tres característiques que defineixen l'escriptura de l'autora. Ens referim a la reformulació del models tradicionals (de fantasmes, d'ovnis, o en aquest cas de pirates) en nova matèria ficcionable; la perspectiva humorística i, per últim, l'intent d'apropar la poesia als xiquets. Veiem-ho per parts.

L'humor el podem comprovar en una simple ullada en els noms dels personatges: Chinchorro o el rei Agapito.

Però alhora en la seua parla, com per exemple, la del cuiner francès Ragout i la seua excessiva velarització dels sons amb una clara vis còmica. «*Otga vez, no, pog favor!*». D'igual manera són les ocurrents i imaginatives expressions de sorpresa de l'àvia pirata: «*¡Por los bigotes de una gamba! ¡Por las narices de Poseidón! o ¡Por las escamas de la sirena!*» que val la pena recopilar-les.

Pel que fa a la poesia, el llibre està ple de versos matussers de la princesa. «*Es un rollo ir tan compuesta / siempre con corona puesta/ se cuela en la cocorota / y a veces no veo ni jota*» que inevitablement ens recorren (amb tot els meus respectes) la veu de Glòria Fuertes. En altres ocasions són acudits de més o menys gràcia «*Al fantasma de Sigfrido / la sábana le ha encogido / porque la lavó en agua caliente*». Potser més enginyosa resulta la segona part d'aquest recull: *El llibre de Casimiro el Feo*, que arreplega en vers més de cinquanta endevinalles sobre filibusters, animals, vegetals i objectes per a jugar amb tota la família.

Malgrat aquests encerts, no podem obviar algunes puntualitzacions. La primera pel que respecta a l'ús d'anacronismes inversemblants i alhora agosarats com «*Hogar del pirata jubilado*», «*lata*

de berberechos caducados» o «*cargamento de analgésicos*», que enrogirien a qualsevol, encara que es puguen justificar com a llicències còmiques. I la segona, cert lèxic i frases fetes (*gilí, caguetta, napia, franchute, pacotilla, hacer la pascua, ¿qué porras?*) que, sense caure en el parany del purisme, no creiem que siga la millor forma d'assolir vocabulari estàndard. Dit queda.

De tota manera, *El tesoro de Casimiro el Feo* és un relat senzill i vàlid a tenir en compte pels pares i mestres que vulguen iniciar en la lectura els més menuts (a partir dels huit anys). Una trama de factura disreteta i divertida sense més pretensions que la de passar una bona estona resolent els misteris d'aquests pirates.

J. Ricart

Un comte Dracula vegetarià

L'autor Pep Castellano i l'il·lustradora Canto Nieto tornen a treballar junts per contar contes, en aquesta ocasió amb el propòsit de donar una volta a la llegenda del comte Dràcula i traure una història divertida i gens convencional que, a més, incorpora un eix educatiu sobre les virtuts d'una alimentació saludable.

LES PUCES VAMPIRES

PEP CASTELLANO

IL·LUSTRACIONS DE CANTO NIETO

COL·LECCIÓ «ESTRELLA DE MAR», 20

86 PÀGINES

EDICIONS DEL BULLENT, PICANYA, 2006

És ben estrany trobar un vampir vegetarià, però al poble de Marta n'hi ha un. És el comte Alucard, que viu al castell, sols menja fruites i verdures, dorm en un taüt corcat i cada nit, abans de l'espectacle de màgia que ell mateix protagonitza, ofereix una tronadissa d'efectes especials com a reclam publicitari del seu espectacle.

Llevat d'aquests detalls, al poble la vida hi és tranquil·la i sense sorpreses, fins que arriben les puces. Al comte li han eixit unes faves enormes al cul i té una picor que no el deixa viure. Paco, el majordom del castell, espigola el taüt i, per a sorpresa del comte, descobreix tres menudes puces, que en un tres i no res comencen a botar fins aconseguir fugir del castell.

Tres puces que han xuclat la sang d'un vampir van soltes mentre Marta passe-

ja el gos pel jardí del castell. Des d'aqueix moment al poble s'hi comencen a veure coses estranyes. Al gos de Marta de sobte li agraden les verdures, els pardals dormen de dia i es penegen cap per avall i hi ha qui es posa una capa i vol volar. Alguna cosa ha canviat al poble i les puces hi tenen a veure, però cal investigar-ho i, sobretot, aconseguir caçar les puces, que no són més que tres punts negres que no s'estan quiets.

Les puces vampires és un relat amb sentit de l'humor, amb una narrativa molt visual i amb una ambientació especialment cinematogràfica. La història manté vincles amb la llegenda de Dràcula, però descarregant-la de tot dramatisme. Hi afegeix elements de proximitat, introdueix objectes moderns i quotidians, com l'ordinador amb què el comte es connecta a Internet cada vesprada només alçar-se del taüt-llit, i li canvia la direcció amb el protagonisme de les puces i de Marta.

Resulta interessant la presència de Marta, una xiqueta com a subjecte, amb idees pròpies, confiança en si mateixa i iniciativa, que va lligant caps, fent-se preguntes i buscant solucions. El treball de Pep Castellano i Canto Nieto també introdueix un valuós eix didàctic sobre la conveniència d'una alimentació saludable, rica en fruites i

verdures, a través dels raonaments de la pròpia protagonista, dels discurs del comte vampir i de les suggeridores descripcions dels aliments.

La història inclou temes transversals positius, a més de l'alimentació, com la corresponsabilitat amb les tasques domèstiques i amb l'atenció als fills, a través de l'actitud de la mare i el pare de Marta; el respecte als majors, amb l'actitud i les reflexions de Marta sobre els seus pares; la solidaritat, l'amistat i el valor de la conversa, el diàleg amb les persones majors i la responsabilitat fins i tot dels més menuts de la casa amb les tasques domèstiques.

Com que el relat no està exempt de suspens, convida a una lectura seguida de principi a fi que, a més, resulta divertida i educativa.

Anna Gimeno

Bous de lluny, bous de prop

Una nova versió de l'original llibre de contraris *Opuestoros*, coeditat per les editorials Brosquil i Libros del Zorro Rojo. *Opuestoros, 2* continua la sèrie creada per Sebastián García Schnetzer on l'anglès i el castellà són els idiomes triats per a ensenyar un variat vocabulari als més menuts. El llibre està indicat per a xiquets a partir de quatre anys.

OPUESTOROS, 2

SEBASTIÁN GARCÍA SCHNETZER

IL·LUSTRACIONS DE SEBASTIÁN GARCÍA SCHNETZER

46 PÀGINES

BROSQUIL EDICIONS / LIBROS DEL ZORRO ROJO,
VALÈNCIA, 2006

Alts o baixets, lliures o captius, desperts o adormits, horitzontals o verticals, així són, com el seu nom indica, els *opuestoros* (*Oppbullsites* és el títol en anglès). El llibre, que es presenta com la continuació (número dos) de la sèrie creada per García Schnetzer, –escriptor i il·lustrador del llibre–, està dirigit a xiquets a partir de quatre anys (tot i que també agradarà als adults amants de la icona hispànica per excel·lència, el bou), *Opuestoros* és el reflex de la multitud de propostes que les editorials creen constantment per atraure l'atenció dels infants. Al voltant del deu per cent de la producció editorial espanyola està dedicada al públic infantil. La preocupació per trobar textos adequats a la seua edat és una de les tasques fonamentals de les editorials, sobretot d'aquelles especialitzades en literatura infantil. Llibres per a llegir al bany, il·lustrats, amb diferents textures, amb so, de tela, per a llegir al cotxe... són tan sols algunes de les innovadores propostes que cada dia trobem a les llibreries. *Opuestoros* s'afegeix al llistat de llibres originals que tracten d'atraure les mirades dels xiquets d'una manera senzilla i, ahora, original. Així, amb un format senzill i innovador, el llibre de García Schnetzer treballa l'aprenentatge del vocabulari, les paraules oposades i els idiomes (en

aquest cas, castellà i anglès). Pàgina re-re pàgina descobrim noves paraules definides precisament pel seu terme antònim i, al mateix temps, practiquem l'anglès. Les originals il·lustracions ajuden a la comprensió de cadascun dels termes que apareixen al llibre.

Els *opuestoros* –com el seu nom indiquen són bous que s'oposen. Quan un està prop, l'altre està lluny; si un és alt, l'altre és baix; si un se situa a la popa d'un vaixell, l'altre ha d'estar a la proa. Però, a mesura que passem pàgines, la cosa es complica. Trobem bous surrealistes, amb dos caps i quatre potes; bous trencats, bous rurals i urbans, bous lliures i bous captius, discrets i cridaners, diabòlics i divins, fins i tot bous vegetarians i carnívors o bous que habiten paratges desèrtics i d'altres que s'envolten de boscos verds. El fet que tots els adjectius apareguen traduïts a l'anglès fa del llibre una eina interessant per a l'aprenentatge de llengües estrangeres.

En el llibre trobem una barreja d'adjectius senzills, combinats amb d'altres una mica més complexos. Sens dubte, amb l'ajuda de les il·lustracions –molt originals i aclaridores– els nous termes s'inclouran de seguida en el vocabulari dels petits.

Sònia Martínez Icardo

Descobrir els propis recursos

Un elefant que mai no n'ha vist cap altre de la seua espècie, que té com únic amic una mona, que no entén per a què li serveix la seua enorme trompa... A poc a poc, i a través de diferents peripècies descobreix les enormes possibilitats que s'obren davant d'ell.

L'ELEFANT PEPO

LIDÓN FORCADA ESCRIG

IL·LUSTRACIONS DE CALO

COL·LECCIÓ «EL TRICICLE», 38

TÀNDEM EDICIONS, VALÈNCIA, 2006

Lídon Forcada Escrig és animadora sociocultural, va nèixer a Onda i viu a la ciutat de Castelló des de fa anys. Junt amb el seu company Felip són els creadors de Món d'Animació, una activitat que es desenvolupa a través de la lectura i totes les possibilitats que el món dels llibres ofereix. La seua creació els permet viatjar per diferents llocs del món i mostrar tot allò que es pot obtenir llegint.

L'elefant Pepo és un conte per a xiquets i xiquetes a partir de sis anys en què els mostra la importància que té conèixer els propis recursos, ser conscients de tot el que som i al món a què pertanyem, però també la bellesa de comptar amb amics diferents perquè també ells enriqueixen la nostra vida.

Un elefant petit que s'anomena Pepo mai ha vist uns altres elefants, i el seu únic amic és un mico que es diu Quico. Pepo no entén per què té aquesta trompa tan gran que no sap per a què pot utilitzar-la, per a ell és només un destorb del qual no pot treure cap profit. A poc a poc, jugant amb el seu amic Quico, descobreix que si hi ha algunes coses que pot fer. Un enorme raig d'aigua ix de la seua trompa quan cau dins del llac on juga amb el seu amic, en una altra ocasió, i mentre Quico es dedica a menjar plàtans que estan dalt d'un ba-

naner, Pepo es posa nerviós perquè sembla que el mico s'ha oblidat d'ell, i per cridar la seua atenció estira la trompa fins a assolir un plàtan. Un altre dia decideixen fer una excursió i anar fins a un lloc del qual els havien parlat; allà i per a la seua sorpresa Pepo descobrirà que ell no és l'únic elefant.

L'elefant Pepo és un conte alegre i divertit, narrat en un to vital i ple d'optimisme, que ens proposa una petita reflexió sobre els beneficis de conèixer-se a si mateix i les possibilitats i recursos amb què un compta. Un relat que parla del reconeixement personal, però també del nostre entorn més immediat, que ensenya a valorar i estimar el que som i el lloc o el gènere a què pertanyem. Sens dubte, d'una manera subtil i intel·ligent Lidón Forcada introdueix als menuts en el fet de la diferència i com aquesta circumstància, en lloc de ser un destorb, és part de la nostra essència com a éssers humans. La lectura d'històries com *L'elefant Pepo* són tot un estímul per a la imaginació infantil, però també –i ací és potser on arrela el seu major assoliment–, tot un incentiu perquè els xiquets i xiquetes descobrisquen la importància d'anar més enllà en la infinitat de possibilitats que ens presenta la vida.

Lourdes Rubio

Passió pels animals

Ricard és un xiquet de sis anys a qui li agraden molt els animals. La seua afició el porta a fixar-se constantment en totes les reproduccions que veu a la ciutat: els lleons de correus, la cotorra del mercat... Un dia descobreix que la seua gran passió el traurà d'un bon embolic.

ELS ANIMALS DE LA CIUTAT

VICENTE MUÑOZ PUELLES

IL·LUSTRACIONS DE NOEMÍ VILLAMUZA

COL·LECCIÓ «EL MICALET GALÀCTIC», 125

58 PÀGINES

EDICIONS BROMERA, ALZIRA, 2006

Els animals de la ciutat és un relat en el qual l'escriptor valencià Vicente Muñoz Puelles, que va ser guardonat amb el Premi Nacional de Narrativa Infantil amb un relat titulat *El lleó de correus*, torna a recuperar aquesta figura i les d'altres animals de la geografia arquitectònica de la ciutat de València per crear una història entorn de la mirada personal d'un xiquet i la seua relació amb la ciutat.

No hi ha dubte que Muñoz Puelles té una habilitat especial per crear móns propis, amb els quals als lectors els resulta fàcil sintonitzar, móns amb què el lector se senta identificat perquè es mouen en el terreny de les sensacions, els sentiments, les circumstàncies i avatars que poblen la vida dels éssers humans. I és aquest territori tan universal i tan personal alhora, el que fa que els relats d'aquest autor sempre deixen empremta.

En aquesta ocasió l'autor ens relata la història d'un xiquet de sis anys que se sent fascinat pels animals i els llibres d'aventures com *A les selves de Borneo*, que està il·lustrat amb figures extraordinàries. Ricard, el protagonista, és un xiquet observador que se sent incòmode entre les persones grans que considera personatges que es comporten de manera estranya. No sap el nom del carrer en el qual viu i no li interessa; la seua vinculació amb l'espai urbà sorgeix a través de les figures d'animals represen-

tades en diferents edificis de la ciutat. Ricard se sent feliç i segur a casa i amb els seus pares, però el dia de Nadal, quan ixen de compres al Mercat Central, es despista i els perd. Espantat en els primers moments, decideix, tanmateix, vèncer els seus temors i com no coneix gaire bé la ciutat, ni se sap el nom dels carrers, se li ocorre utilitzar els animals dels edificis que tantes vegades ha vist per arribar fins a sa casa.

Els animals de la ciutat és una història sobre les passions i les aficions personals i com aquestes poden ser un recurs útil per a la vida. En efecte, aquest breu relat ens demostra, d'alguna manera, que la curiositat per allò que ens envolta, la imaginació i fins i tot els desigs d'aventura no serveixen exclusivament com a passatemps o per desenvolupar aficions inútils, sinó que poden ser en molts moments instruments que ens ajuden a desembolicar-nos amb facilitat en circumstàncies i situacions complexes a què moltes vegades ens hem d'enfrontar al llarg de la vida. Sens dubte, *Els animals de la ciutat* és una història plena de tendresa, molt idòniament il·lustrada per Noemí Villamuza, una història de les que romanen en el record, d'aquestes de les quals es pot treure molta molla.

Lourdes Rubio

Els desavantatges de dir-se Titus

Jesús Cortés ofereix novament un relat protagonitzat per joves i dirigit a la joventut. Des de la primera persona, en forma de confessions, ens presenta un protagonista amb un desfici afegit als propis de l'edat: el d'anomenar-se Titus.

LES CONFESSIONS DE TITUS BURNS

JESÚS CORTÉS

COL·LECCIÓ «ESPURNA», 79

132 PÀGINES

EDICIONS BROMERA, ALZIRA, 2006

Les confessions de Titus Burns és una novel·la pensada per als joves. Un text amb tots els ingredients que el mercat de la LIJ demana: protagonistes d'edats juvenils, enamorament, «desfici propi de l'edat» o desig d'una experiència amorosa com més completa millor... Tot això adobat amb una certa dosi de violència escolar i una referència al cosmopolitisme actual que convida oportunament a una mirada individual cap al món de la immigració. No s'hi descuiden els valors.

Hi és present l'ambient d'aula d'institut amb la *fauna* de companys. En un segon pla hi ha l'ambient familiar, com a mínim curiós, del Titus. Influent però no tan decisiu com l'acadèmic i, ni de lluny, com l'emotiu.

En forma de confessions, amb una escriptura eficaç i sense retoricismes, Titus Burns se'ns presenta com un jove marcat per un nom que l'avergonyeix des que descobreix, als set anys, les raons per què son pare va escollir-lo.

Ell es considera un extravagant perquè li agrada sentir música i llegir durant els caps de setmana i, en contrast amb una inseguretat bategant, mostra el contrari quan reconeix que està en contra de la mediocritat i a favor de la llibertat de pensament. Tampoc no es priva d'afirmar rotundament que «en els temps que corren la intel·ligència és un bé escàs». Entre els seus somnis tenen preeminència els «idil·lis romàntics i desvergonyits dignes de Balzac i de Boccaccio». No és, per tant, un jove a l'ús; aquest té un solatge. Tal volta perquè és, com ell mateix s'autodefineix, «precoç i acomodat», creatiu i insolent, i reconeix que li agrada la bona vida, cosa ben lògica atès que pertany a una família de *yuppies*.

Sobta trobar un lèxic tan correcte i formal en un adolescent, ara bé, aquest tret tan poc freqüent en la vida real es justifica per raons argumentals, ja que tot sembla ben planificat. Dins aquesta trama, el protagonista és tan hàbil en paraules que és capaç de combatre la violència amb un enfrontament verbal digne del millor orador. Utòpic? Siga com siga, és d'agrair que es pose fre a la violència. Per què no pot ser possible la victòria del diàleg contra la violència? Hi ha creativitat i insolència com a defensa eficaç. La paraula contra la força. Bons arguments verbals contra una violència gratuïta. Fóra desitjable que en

la realitat les paraules serviren per a posar a ratlla els agressors. ¿Potser aquesta pugua ser una de les primeres passes per a «desprogramar» una societat on s'accepta i es tolera tan fàcilment la violència com a espectacle?

El protagonista adolescent no fa sinó dur de la manera més digna possible les càrregues pròpies de l'edat i de les pròpies circumstàncies personals (unes «circumstàncies insalvables», segons ell), i defensar-se de la manera en què ho fa un ésser civilitzat.

No acaba ací la utopia, ja que la seua estimada Raquel ho és fins la medul·la. S'intueix que no és d'altra manera, sinó posant-se en acció treballant per les causes en què creu i amb uns objectius clars.

D'altra banda, Titus Burns és un jove a qui no se li escapen certs trets absurds i contradictoris de la nostra societat, aparentment insignificants però simptomàtics. Estic referint-me a les papereres públiques que, en el seu viatge a París, va trobar inutilitzades «*par sa sécurité*». Un bon tema per a un debat.

Al final, Titus evoluciona alterant l'ordre de les seues prioritats, entre altres coses perquè mai no s'havia parat a pensar que «la vida és tan fràgil com una bombolla de sabó».

Isabel Marín

En comptes d'un mur, un pont!

L'obra que ha guanyat la segona edició del «Premi 10 de Literatura Infantil i Juvenil», que convocaven conjuntament les llibreries valencianes del Grup 10 i l'editorial Alfaguara-Voramar, és una història fresca i divertida sobre els ponts... culturals.

QUATRE SOQUES FAN UN PONT

ENRIC LLUCH

IL·LUSTRACIONS DE NEGRO GRAPHICS

«PREMI 10 DE LITERATURA INFANTIL I JUVENIL»

101 PÀGINES

ALFAGUARA/VORAMAR, VALÈNCIA, 2006

Si l'any passat el «Premi 10 de Literatura Infantil i Juvenil» era atorgat a una obra que s'ocupava d'un cas dolorós i realista d'assetjament escolar, l'edició d'enguany del premi ha estat concedida a una obra que es fa ressò d'un tema no menys actual: la necessitat d'establir ponts entre cultures. Les cent pàgines escasses de la novel·la ens parlen metafòricament i literalment dels ponts entre tribus –actualment extrapolables a les civilitzacions–, dels beneficis infinits de la col·laboració i l'intercanvi entre cultures, de l'enriquiment moral, però també econòmic, que es desprèn del flux constant de gent, de la falta de visió de futur i l'ofuscació d'alguns dirigents d'aquestes tribus, que s'oposen inexplicablement a aquests intercanvis, etc. Vaja, una novel·la per a joves que mostra clarament l'absurditat massa sovintejada que afecta el món dels adults. La base d'aquesta metàfora novel·lesca, amb missatge compromès i progressis-

ta inclòs, s'erigeix sobre una història situada en un temps i un espai remots, quan les tribus humanes vivien encara aïllades i eren els fetillers i bruixots destrellats els qui controlaven el destí dels seus súbdits. La bona qüestió és que tot comença quan el fetiller de la tribu del guerrier Ur l'envia en una missió d'exploració perillosa, sense cap objectiu definit, en direcció al riu. El riu fa precisament de límit i és en aquest punt on el valent guerrier Ur es troba amb el guerrier Motú, que justament està a l'altra banda. El sentiment de curiositat s'apodera d'ells des del primer instant i, lluny d'enfrontar-se, decideixen intercanviar-se la fruita que cadascun està menjant i que l'habitant de l'altra banda desconeix. Cadascun d'ells torna cap a casa seua amb un petit i nou tresor: Ur amb una magrana i Motú amb una poma. I ací comença també el conflicte.

L'experimentat i tantes vegades guardonat Enric Lluch estableix un joc, com deia a l'entrada, ple de frescor lingüística i d'agilitat narrativa que de ben segur aconseguirà divertir el públic jove. Sobretot, perquè de seguida assoleixen protagonisme dues figures entremaliades i agosarades, que desafien les normes insensates dels adults: són el fill d'Ur, Beni-Ur, i la filla de Motú, Motuneta. I entre els dos joves

sorgeix una amistat de ressonàncies tràgiques, que paradoxalment serà el motor d'entesa entre les dues tribus. El pont inicial, fet amb dos troncs mal col·locats, que els havia servit per intercanviar fruita, acaba sent un pont ferm i digne que els enginyers de gran renom d'èpoques més properes a la nostra, com Alí Pedra ben Travada o Martí Dalatabaix, valoren com un dels millors ponts que han vist mai. L'epíleg de la novel·la, però, ens deixa un regust amarg, perquè el pont, passats els anys, queda engolit per la gran ciutat i ningú coneix ja la llarga història de les seues pedres ni s'adona, com diu el narrador, que: «qui no fa ponts i viu aïllat, morirà trist i abandonat».

Isabel Moll

Viure al país basc

Amb *Carrer del Carbó*, Marilar Aleixandre aconsegueix endinsar-se de manera compromesa en el «conflicte basc». El que semblaven, en un primer moment, unes vacances d'estiu, acabaran sent per a Paula, una jove de quasi setze anys, l'experiència més reveladora de la seua vida: el descobriment de la mort del seu pare biològic mentre col·locava un cotxe bomba.

CARRER DEL CARBÓ

MARILAR ALEIXANDRE

COL·LECCIÓ «ESPURNA», 78

220 PÀGINES

EDICIONS BROMERA, ALZIRA, 2006

No és gens fàcil encarar-se amb un conflicte tan espinós com el basc sense trepitjar els terrenys pantanosos del maniqueisme i de la demagògia, i alhora adoptar una postura compromesa. Recordem, però, que, si bé la poesia ha de ser tensió, la novel·la ha de ser, bàsicament, conflicte. És al voltant d'un conflicte determinat que giren i evolucionen els personatges de qualsevol novel·la. Fins ara m'he referit al «conflicte basc». El gentilici, tanmateix, no aporta cap altra informació que no siga referent a la localització geogràfica del conflicte esmentat. Perquè, quin és el «conflicte basc»? O, dit d'una altra manera, quin és realment el «conflicte» de la novel·la? Si el lector acudeix a *Carrer del Carbó* esperant trobar una reflexió profunda sobre la lluita per la sobirania del poble basc, la trobarà ben segur. Però si el lector es queda només

amb aquesta reflexió i no és capaç d'escorcollar el món interior dels personatges de *Carrer del Carbó*, no haurà copsat, ni de bon tros, el veritable refons del conflicte que ens planteja Marilar Aleixandre. Allò més important és, si més no en aquesta novel·la, com interioritza i afronta cada personatge la constant crispació política a què es veu sotmesa una vegada i altra la societat basca, i en especial el personatge de Paula. A punt de fer setze anys, la mare de Paula, Maite, li revela que el seu pare biològic, Iñaki, fou, com ella mateixa, militant d'ETA i que va morir just abans del seu naixement, mentre col·locava un cotxe bomba. El secret li és revelat abans de passar les vacances d'estiu a Sant Sebastià a les cases de les àvies Edurne i Nekane, àvies materna i paterna respectivament. Marilar Aleixandre ens mostra, a través dels ulls de Paula, la profunda divisió en dos bàndols irreconciliables de la societat basca. En aquest sentit, el major encert de la novel·la cal cercar-lo en la focalització emprada, atès que —excepció feta del diari de la mare de Paula— els esdeveniments que van ocórrer són analitzats des de la perspectiva de Paula. És ella qui ens conta la història i no un narrador que observa des de

l'exterior, asèpticament, els esdeveniments. Fins ací els encerts. En els contres, però, cal apuntar que, si bé molts passatges de la novel·la resulten interessants —sobretot els referents a la relació que manté Paula amb Martín i la que van mantindre Maite i Iñaki—, massa sovint aguaita per l'interior de Paula la veu de l'autora. És a dir, en general semblen poc creïbles, no tots, però sí alguns dels raonaments i de les al·lusions i referències culturals fetes per la protagonista. És l'adolescència de Paula, per tant, una adolescència poc creïble. A més, el recurs narratiu del diari on la mare de Paula va anotar les impressions que van causar-li els esdeveniments ocorreguts al País Basc entre les dècades dels setanta i dels vuitanta, tot i ser encertat, atès que confronta dos períodes diferents d'un mateix conflicte, resulta ben poc creïble en els passatges dialogats, que semblen més propis d'un film o d'una obra teatral que no d'un diari.

Salvador Ortells Miralles

Se hace camino al andar...

La búsqueda de nuevos caminos en el mundo de la edición con el objetivo de mostrar y enaltecer una obra ya consagrada, como es el caso de la poesía de nuestro querido Miguel Hernández, es realmente un camino de riesgo. Buscar un espacio diferenciador en el complejo mundo editorial, una necesidad.

---

4 POEMAS DE MIGUEL HERNÁNDEZ
Y UNA CANCIÓN DE CUNA

MIGUEL HERNÁNDEZ

IL·LUSTRACIONS DE JOSÉ AGUILAR

COL·LECCIÓ «POETAS PARA TODOS»

VERSOS Y TRAZOS, VALÈNCIA, 2006

No es fácil escribir para niños y menos aún poesía, pues ésta, en opinión de Miguel Desclot «no debe contener una excesiva abstracción, ni pedir una experiencia compleja de la vida. Y debe acentuar el aspecto de juego porque a los niños les engancha mucho». Por eso, la escasa edición de poesía para el público infantil (y no digamos ya para el juvenil) se salva gracias a que en ella se incluye todo tipo de libros donde se juega con el ritmo y la palabra: nanas, adivinanzas y acertijos, juegos de palabras, trabalenguas...

Pero la poesía infantil trasciende aún más. Alfonso Reyes opinaba que «la poesía para niños no es ni puede ser una poesía que meramente trate de temas infantiles, sino una poesía que sea, limpia y sencillamente, poesía infantil; en la que no hay un adulto que cante al mundo infantil sino un poeta que mira al mundo desde la misma alma del niño». Desde esta perspectiva se edita poesía

de grandes poetas: obras escogidas de su repertorio literario que, no exenta en ocasiones de ciertas dificultades, sean comprendidas en su globalidad.

Miguel Hernández (Orihuela, 1910-Alicante, 1942), poeta universal, está permanentemente presente en ediciones para niños: en los libros de lectura escolares, grandes salvadores en este sentido del género, en antologías colectivas y en colecciones de poesía, pero minoritarias con respecto a la narrativa. Por ello es plausible, en un principio, la iniciativa de la editorial Versos y trazos de editar una colección de poesía, «Poetas para todos», que, por el formato escogido, álbum ilustrado, está claramente destinado a los primeros lectores. La colección dedica otros dos volúmenes a los poetas Federico García Lorca y Antonio Machado.

El álbum ilustrado en origen se destina a narraciones donde texto e ilustraciones se funden en una complementariedad y subsidiariedad recíproca: uno y otro se necesitan para «armar» la historia, provocando que el lector sea partícipe (activo) en la construcción del relato: lo que está implícito, lo que la imagen pueda contradecir del texto o añadir son estrategias inherentes al juego creativo entre autor/ilustrador (a veces dos; otras, uno).

Esta característica no es posible, generalmente, en un texto cerrado, donde la

ilustración se convierte en una de sus posibles lecturas. Es la valía de aquella la que enaltece la edición, cuando el texto es ya de por sí una obra magna.

4 poemas de Miguel Hernández y una canción de cuna es, en este sentido, un libro raro y, por ende, arriesgado.

Para empezar, el libro consta de tres partes bien diferenciadas: una pequeña biografía del poeta oriolano, cuatro de sus poemas («El niño yuntero», «Nanas de la cebolla», «Ser onda, oficio, niña, es de tu pelo, Romancillo de Mayo») y un texto del autor de las ilustraciones, José Aguilar (Valencia, 1966), titulado *Canción de cuna* en la que describe un posible momento de inspiración del poeta cuando ejercía de pastor y, en mi opinión, lo más destacado de la edición. Lo mismo sucede en los otros dos títulos editados en la colección.

Por otro lado, existe un peso grande de unas ilustraciones que, en algunos momentos, no son posiblemente acertadas por su excesividad dramática y porque obliga a la partición del poema y, quizá por ello, a que el joven lector se pierda un tanto en la lectura, necesitada de apoyo en algunos momentos.

Libro extraño que, sin embargo, abre perspectivas nuevas en lo referente a la edición de poesía para niños. Sólo es cuestión de afinar un poco.

Ana Isabel Caro

Les semblances enganyen

Una jove de setze anys **investiga l'assassinat** de la seua cunyada Glòria, un crim del qual acusen el seu germà i que la policia vincula amb la violència de gènere. El relat segueix el fil de la investigació que tota sola porta endavant la jove, convençuda de la innocència del seu germà, amb episodis necessitats de major versemblança, però amb una trama ben lligada i d'àgil lectura.

ANATOMIA D'UN ASSASSINAT. EL PODER DEL CIMENT

GEMMA PASQUAL I ESCRIVÀ

COL·LECCIÓ «NARRATIVA», 13

115 PÀGINES

PERIFÈRIC EDICIONS, CATARROJA, 2007

Mireia no pot celebrar el seu setzé aniversari com havia previst. Encara no havia començat la festa quan dos agents de la policia criden al timbre per dir a la família que han trobat la seua cunyada Glòria estrangulada al garatge de sa casa. La policia creu que es tracta d'un cas de violència de gènere. Un testimoni diu haver vist Miquel, germà de Mireia, matar la seua dona, i el Miquel no apareix, com si se l'haguera empas-sat la terra.

Sols Mireia confiarà des del primer moment en la innocència del seu germà. Abandona temporalment les classes de l'institut, i d'amagades dels seus pares la jove segueix el seu instint i les pistes que va trobant en la seua recerca per tractar de trobar Miquel i provar que és innocent. La feina a la qual es dedicava Glòria li proporciona vincles entre l'assassinat i uns obscurs negocis immobiliaris que no són fàcils de destapar.

El relat està ambientat en la ciutat de València i para atenció en el barri de Russafa i el barri xinés, estenen-se en algunes idees amb les que s'ha identificat a aquests barris en els últims anys: immigració, multiculturalitat i convivència d'edificis antics i de nova construcció a Russafa; prostitució, delinqüència, pobresa i degradació, en relació al barri xinés.

El relat tracta d'abordar d'una forma transversal algunes problemàtiques de

la ciutat, com el trànsit, incorpora mis-satges explícits amb arrels teòrics sobre la violència de gènere, com és el cas d'un dels arguments que fa servir la jove per defensar el germà: «el meu germà es-timava la dona com una persona, no com un objecte».

A la contraportada s'ha canviat en les diverses ocasions en què es cita el nom de la protagonista, Mireia, pel d'Aitana, que no existeix en el relat, probablement fruit d'una errada. La narració de Gemma Pasqual és fluida, la trama no deixa qüestions sense resoldre, el personatge protagonista mostra sobretot iniciativa, encara que massa potser, per tractar-se d'una jove de setze anys. La història es guanya l'atenció del lector, que pot seguir el fil dels esdeveniments amb facilitat i amb una seguida coherent i ben lligada, tot i que als personatges els falta complexitat, l'actitud, que no les paraules, dels pares sembla distant i desentesa per a la magnitud dels esdeveniments i els assumptes sobre els que tracta la jove, com la lectura i comprensió dels documents comptables d'una empresa, o la facilitat amb què les proves van apareixent superen en ocasions la versemblança exigible per al sosteniment d'una, d'altra banda, interessant història per a un lector molt jove.

Anna Gimeno

Vamos a jugar a detectives

El joven Jakob y las vecinas Zwoch, tratan de averiguar el misterio que se oculta detrás de la herencia de un viejo caserón; *Olfacte de detectiu*, publicada por Bromera, es una apuesta por la lectura en valenciano de la novela de Christine Nöstlinger.

OLFACTE DE DETECTIU

CHRISTINE NÖSTLINGER

TRADUCCIÓ DE NEUS ANDREU RUIZ, CLÀUDIA GARCIA ENRIQUE-TARANCÓN I LAIA VILANOVA ÀNGELES

II-LUSTRACIONES DE TONI TÉRMENS

COL·LECCIÓ «EL MICALET GALÀCTIC», 124

208 PÀGINES

EDICIONS BROMERA, ALZIRA, 2006

Edicions Bromera ha añadido a la larga lista de la colección «El Micalet Galàctic» la novela *Olfacte de detectiu*, escrita por Christine Nöstlinger y traducida al valenciano por Neus Andreu Ruiz, Clàudia Garcia Enrique-Tarancón y Laia Vilanova Àngeles.

La publicación de esta fresca novela dirigida al público joven ha coincidido con el vigésimo aniversario de la editorial. La celebración que tuvo lugar el pasado mes de diciembre en Barcelona, es el resultado de una fructífera trayectoria plasmada en una treintena de colecciones que abarcan todos los géneros literarios, además de una importantísima tarea cultural realizada a lo largo de todos estos años.

Hasta llegar a la creación de *Olfacte de detectiu*, Christine Nöstlinger ha recorrido un largo trayecto: escritora austriaca de literatura infantil, nació en Viena y estudió en la Academia de Bellas Artes de su ciudad natal. Empe-

zó a colaborar en prensa y radio con temas de educación, y así entra en contacto con autores de libros infantiles, que la animan a escribir. Su primera publicación fue *Los chicos del sótano mágico* (1971); al año siguiente obtuvo el Deutscher Jugendbuchpreis (Mejor Libro Infantil publicado en Alemania) por *Me importa un comino el rey Pepino*. Su obra levantó polémica por sus puntos de vista sobre las relaciones familiares, la educación, las relaciones entre jóvenes –desde la amistad al erotismo–, la marginación y la intolerancia, y la liberación de la mujer; temas que aún consideran inadecuados para jóvenes lectores algunos educadores. Sin embargo, nadie discute sus cualidades literarias, ni su papel innovador en la tendencia realista de la literatura infantil, que en sus manos se convierte en realismo crítico, con influencias claras de Thomas Mann. Su lenguaje es sencillo, lleno de humor y ternura, con el fin de atraer y atrapar a los lectores. Entre las obras que siguieron (lleva más de setenta editadas) figura: *Un marido para mamá* (1972), *¡Qué asco!* (1973), *Pepito* (1975), *Lollipop* (1976) y, por fin, *Konrad, o el niño que salió de una lata de conservas* (1977), el libro en el que se funden casi todas las características

arriba apuntadas y que supuso su reconocimiento en muchos otros países. Posteriormente publicó *Mi amigo Lucki-Live* (1978), *Una historia familiar* (1981), *Filo entra en acción* (1982), *Gretchen se preocupa* (1983), *Querida Susi, querido Paul* (1984) y *Olfato de detective* (1992). En 1984, le fue concedido el Premio Andersen por el conjunto de su obra.

El joven Jakob, protagonista de *Olfate de detectiu*, casi siempre instalado en casa de la familia Zwoch, está convencido de que tras la herencia de una vieja casona que su tres amigas vecinas han recibido de una tía lejana, existe un tesoro oculto. Consciente de que sus hipótesis no son siempre creídas por todos «los Zwoch», se aventura a descifrar el enigma que envuelve a la insperada herencia.

Nieves Avilés

Entre maulets i botiflers

Després de vint anys i de nombroses reedicions de *L'últim roder*, Josep Franco torna al gènere de la novel·la històrica d'aventures amb *Vent d'Almansa*, una novel·la que, a través de les peripècies del maulet Marc Peris, ens transporta als primers anys del segle XVIII al Regne de València, des de la mort del rei Carles II fins a la batalla d'Almansa.

VENT D'ALMANSA

JOSEP FRANCO

«PREMI FAR DE CULLERA»

COL·LECCIÓ «ESGUARD», 15

167 PÀGINES

EDICIONS BROMERA, ALZIRA, 2006

De vegades, quan parlem de novel·la històrica, solem concedir més importància als fets que no als personatges. No obstant això, no sempre ocorre així. De fet, llegint *Vent d'Almansa*, un té la sensació de presenciar el procés d'aprenentatge d'un protagonista jove encara, Marc Peris, per tal de comprendre l'hostilitat del món. Però no d'un món qualsevol, sinó del món que representa la València de principis de segle XVIII, tot just després de la mort de Carles II. Es tracta, per tant, d'un món on impera la degeneració dels valors més afins al jove Marc Peris, un món on valors com ara la justícia, l'amor i l'amistat ceixen terreny davant l'engany, la malícia i l'odi. Així és que Marc Peris, maulet convençut, no sols haurà de lluitar contra els botiflers, sinó que també haurà de lluitar contra ell mateix i contra el destí que li ha vingut impo-

sat. Dit d'una altra manera, haurà de lliurar dues guerres: en primer lloc, la que es desfermarà arran de la mort de Carles II, i en la qual el nostre protagonista prendrà partit pel bàndol austriacista o maulet com ja hem dit; i en segon lloc, una guerra, diguem-ne interior, i potser tan dura com la primera, en què haurà d'anar forjant-se la seua pròpia personalitat per tal d'avançar pel món de la manera més digna possible. Altrament, cosa difícil en temps de guerra. Vista des d'aquesta doble perspectiva la situació que ha d'afrontar Marc Peris, ens recorda la situació de l'Eugeni de *L'últim roder*. Comptat i debatut, tots dos estan tallats pel patró inequívoc de l'heroi romàntic que ha d'encarar amb coratge, i amb l'ajut d'uns pocs amics, les adversitats de la vida. En definitiva, podem afirmar que la trajectòria vital de Marc Peris és la trajectòria d'un constant aprenentatge del món que l'envolta i de si mateix, un aprenentatge marcat per la necessitat imperiosa d'obrir-se pas en un món regit pels atzars de la guerra on no sempre es pot avançar, com ja hem dit, de la manera més digna. Però, és just aquest fet el que ens proporciona una visió més humana d'un personatge que, per més humà, potser més s'allunya del prototípic heroi romàntic que havíem

proposat en un principi. Salvador Bataller ho aclareix molt millor quan, referint-se a l'Eugeni de *L'últim roder*, afirma que aquest es mou entre el que ell anomena l'idealisme abstracte i el romanticisme desil·lusionat. Al capdavant, les aventures de Marc Peris no són sinó un fidel reflex de la lluita entre un món interior i un món exterior que, tard o prompte, com dues forces sinèrgiques, han d'acoblar-se. Però *Vent d'Almansa* és, a més, una novel·la amb un notable contingut fraseològic i paremiològic (modismes, frases fetes, refranys...) que el lector amatent pot assaborir a cada línia. Si obviem l'innecessari al·legat final, que, al meu gust, tanca el llibre de manera excessivament sentimental i moralitzadora, convindrem en què *Vent d'Almansa* és un bon llibre sobre una de les èpoques més funestes i desconegudes de la nostra història i que, a més, es fa de bon llegir.

Salvador Ortells Miralles

